

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	Денна/ заочна	Навчальний рік/семестр	2022-2023 н.р. семестр IV/8
----------------------	----------	----------------	---------------	------------------------	-----------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Основи інклюзивного навчання
Кафедра	Кафедра педагогіки та психології
Освітня програма	ОПП 01 Освіта/Педагогіка, 013 Початкова освіта, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: обов'язкова Кількість кредитів: 3 Лекції: 20 Семінарські/практичні заняття: 10 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 60 Вид контролю: екзамен
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Греба Ілдіко Золтанівна ст. викладач кафедри педагогіки та психології greba.ildiko@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	немає
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	<i>Мета</i> – засвоєння студентами категоріально-понятійного апарату інклюзивної освіти, нормативно-правових та організаційних засад початкової інклюзивної освіти. <i>Основні завдання</i> вивчення дисципліни: -ознайомлення студентів з основними поняттями інклюзивного навчання; -ознайомлення студентів з категоріями особливих освітніх потреб; -ознайомлення студентів з особливостями інклюзії як особливої ланки освіти; -опанування провідними завданнями і способами інтеграції дітей з особливими освітніми потребами у навчально-виховний процес загальноосвітньої школи; -ознайомлення майбутніх педагогів масової системи освіти з підходами держави і суспільства до організації освіти дітей з особливими освітніми потребами, особливостями і закономірностями розвитку різних категорій дітей з психофізичними вадами (порушенням слуху, зору, інтелектуального розвитку, мовлення, емоційно-вольової сфери, соціальної поведінки, опорно-рухового апарату).

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати:

- основні поняття інклюзивного навчання
- основні положення інклюзивної освіти;
- особливості спілкування з різними категоріями дітей з порушенням психофізичного розвитку;
- особливості взаємодії педагога, асистента педагога зі спеціалістами інших служб в системі інклюзивного навчання;
- принципи командної роботи;
- професійно важливі властивості особистості педагога;
- основи диференційованого навчання.

вміти:

- ефективно взаємодіяти з іншими педагогами, спеціалістами, батьками учнів з особливими освітніми потребами;
- створювати індивідуальні навчальні програми для дітей з особливостями психофізичного розвитку на основі діагностики їхніх потреб;
- здійснювати необхідні адаптації, модифікації й методики викладання;
- реалізовувати підходи диференційованого навчання у класі;
- використовувати ефективні стратегії спілкування у взаємодії з учасниками навчально-виховного процесу;
- використовувати теоретичні знання і практичні уміння, отримані під час вивчення різних навчальних дисциплін психолого-педагогічного спрямування, при організації супроводу всіх учасників навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання.

У результаті опанування матеріалом дисципліни мають бути сформовані загальні компетентності 4, 5, 6, 7, 8:

Здатність працювати в команді.

Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності 4, 5, 6, 10, 12:

Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.

Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати навчання 7, 8, 10, 13, 14, 15:

Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати

розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

Змістові модулі дисципліни:

ЗМ1. ПОНЯТТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АПАРАТ ТА ОСНОВНІ ЗАКОНОДАВЧІ ДОКУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ.

Тема 1.1. Предмет і завдання курсу «Основи інклюзивного навчання»

Тема 1.2. Структура спеціальної освіти в Україні

Тема 1.3. Основні етапи становлення інклюзивної освіти

Тема 1.4. Основні нормативно-правові засади інклюзивної освіти

ЗМ2. ДІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В МАСОВИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ .

Тема 2.1. Основні етапи включення дітей з особливими освітніми потребами в заклади освіти загального типу

Тема 2.2. Функції закладів освіти щодо забезпечення сталого функціонування інклюзії

Тема 2.3. Команда психолого-педагогічного супроводу.

ЗМ3. ОРГАНІЗАЦІЯ «ОСВІТИ ДЛЯ ВСІХ» В УКРАЇНІ.

Тема 3.1. Функції асистента педагога та асистента дитини

Тема 3.2. Інклюзивно-ресурсний центр

Тема 3.3. Індивідуальна програма розвитку

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	<p>Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.</p> <p>Підсумком вивчення навчальної дисципліни є екзамен. Робота на лекційних заняттях –0-10 балів. Робота на практичних заняттях – 0-30 балів. Самостійна робота – 0-20 балів. Екзамен – 40 балів</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p>			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	82-89	B	добре	
	75-81	C		
	64-74	D	задовільно	
	60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	<p>Методичне забезпечення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • опорні конспекти лекцій; • навчальні посібники; • робоча програма; • збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів; • навчальні відеофільми. <p><i>Політика щодо академічної доброчесності.</i> Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.</p> <p>Додатково з політикою курсу можна ознайомитися за посиланнями: Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ</p>			

<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Колупаєва А.А. (2012): <i>Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посібник.</i> Київ : «А.С.К.».</p> <p>Колупаєва А.А., Савчук Л.О. (2011): <i>Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання.</i> Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. К.: Видавнича група «АТОПОЛ».</p> <p>Коваль Л. В. (2018): <i>Організація інклюзивного середовища у закладі освіти.</i> In: Лапін – Сурмай – Щуцька (упорядн.): <i>Інклюзивне навчання в Новій українській школі.</i> Інтерсервіс, Київ, 46-49.</p> <p>Порошенко М. А. (2019): <i>Інклюзивна освіта: навчальний посібник.</i> ТОВ «Агентство «Україна». Київ.</p> <p>Порошенко М.А., Колупаєва А.А. (2018): <i>Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник.</i> Всеукраїнська благодійна організація «Благодійний фонд Порошенка». Київ.</p> <p>Шутко Н., Варга М. (2018): <i>Інклюзія для дітей з порушеннями слуху: за чи проти?</i> In: Лапін – Сурмай – Щуцька(упорядн.): <i>Інклюзивне навчання в Новій українській школі.</i> Інтерсервіс, Київ, 98-101.</p> <p>Гриневич Л. (2019): <i>Інклюзія для всіх: освітня політика та практика.</i> [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzivne-navchannya/prezentacii/mon2019-01-25inkluzivne.pdf</p> <p>Наказ Міністерства освіти і науки України № 609 (від 08.06.2018): <i>Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти.</i></p> <p>Наказ Міністерства освіти і науки України № 912 (від 01.10.2010): <i>Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання.</i></p> <p>Постанова Кабінету Міністрів України № 545 (від 12 липня 2017): <i>Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр.</i></p> <p>Закон України № 2053-VIII (від 23 травня 2017): <i>Про внесення змін до Закону України "Про освіту" щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг.</i></p> <p>Greba Ildikó, Knobloch Beáta (2021) <i>Inkluzív oktatás alapjai.</i> Főiskolai jegyzet</p> <p>Kopp, E., Ollé J., Zágón, B-né. (2008). <i>Tanórai differenciálás.</i> Oktatási programcsomag a pedagógusképzés számára. Budapest: Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság.</p> <p>Mohai Katalin és Perlusz Andrea (2017) <i>Útmutató az integrált és inkluzív oktatáshoz a többségi pedagógus számára</i></p> <p>Vargáné Mezô Lilla (2006) <i>Inkluzív nevelés – Az integrált oktatás jogi háttere.</i> Kézikönyv a pedagógusképző intézmények számára</p> <p>Vojnitsné Kereszty, Zs., Kókayné Lányi M. (2008). <i>Könyv a differenciálásról.</i> Máshonnan – máshogyan – együtt. Kézikönyv az 1–6. évfolyamon tanítók számára. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest</p>
--	---